

MALACOLOGISEREN IN EN ROND PORT ELIZABETHZUID-AFRIKA II.

Helaas zie ik me genoodzaakt dit stukje te beginnen met een correctie op mijn vorige artikel (C.B. No. 93, p. 950). Cochlicella acuta is namelijk nog niet in Zuid-Afrika gevonden en alle exemplaren behoren tot C. ventricosa; de schelpjes van de omgeving van Port Elizabeth dus ook.

Het strand bij Port Elizabeth bestaat ten dele uit een mooi zandstrand en ten dele uit rotsformaties. Beide substraten huisvesten een rijk molluskenleven. Op het strand leven op de vloedlijn Bullia-soorten, waarvan ter plaatse B. rhodostoma het grootste wordt. Leden van dit geslacht bezitten een grote voet, waarmee ze zich watervlug in het losse, natte zand kunnen ingraven. Die voet dankt ten dele.

zijn grootte aan opgenomen zeewater, zodat bij oppakken (wat intrekken van het dier ten gevolge heeft) een fikse straal naar buiten geperst wordt.

Op de rotsen in de getijdenzone leven een mossel, Mytilus perna, en verscheidene Gastropoden van de geslachten Patella, Littorina, Oxystele, etc. Al deze dieren zijn in staat gedurende de periode tussen laag- en hoogwater het op het droge uit te houden in de brandende subtropische zon. Ook de exemplaren die in rotspoeltjes achterblijven moeten een flinke weerstand hebben, omdat de temperatuur van deze kleine waterreservoirs zeer snel toeneemt met alle gevolgen van dien, zoals toenemend zuurstofgebrek. Opvallende bewoners van deze getijdenpoeltjes zijn o.a. de grote naaktslakken Bursatella leachi en Aplysia spec.

Zodra de kust meer het aspect van een echte rotskust met continue steenformaties krijgt, kan men Octopus in alle maten in menigte aantreffen. De Octopus is een dier vol problemen voor de zoöloog, wat men niet zou verwachten van een inktvis die al sinds de grijze oudheid bekend is en in de meeste zeewateraquaria in gevangenschap gehouden wordt. Nog onlangs heeft men in het Zoölogisch Station te Napels voor het eerst pronken bij het mannetje ontdekt. Helaas slaagden wij er tot nu toe nog niet in ze langer dan een paar weken in aquaria in leven te houden. In middelgrote bakken gaven ze blijk van onverdraagzaamheid, vraatzucht en grote behoefte aan zuurstof; bovendien verhuisden ze zo nu en dan van de ene bak naar de andere, ondertussen bij voorkeur de waardevolste vissen opetend. Later hebben we daar een stokje voor gestoken door de bak met zwaar gegalvaniseerd kippengaas te bedekken, maar het heeft ons heel wat krabben, vissen en Octopussen (want ze raakten de weg wel eens kwijt en stierven dan op de vloer van het laboratorium) gekost.

Tegenover het museum ligt het McArthur Bath, een zwembad dat bij vloed water direct uit zee krijgt over de lage muur van het bassin.

In dit bad leeft een interessante gemeenschap van zeedieren, zodat de staf van het museum als regel van de partij is bij de halfjaarlijkse schoonmaak. Meestal verzamelen we daar heel wat kleine vissen, allernhand krabben, een aantal zee-naaktslakken (bijna altijd Bursatella leachi, tot 12 cm lang) en vaak een hoeveelheid diverse mollusken. Een opvallende vondst hierbij was niet zo lang geleden een aantal Pinna spec. van 6 - 9 cm lang; gezien de halfjaarlijkse schoonmaak kunnen deze exemplaren niet meer dan zes maanden oud geweest zijn. Helaas kon ik hieromtrent geen absolute zekerheid krijgen; ik ben er echter van overtuigd dat we hier, zelfs al zijn deze dieren misschien bijvoorbeeld een jaar oud geweest, te doen hebben met een geval van extreem snelle groei onder daarvoor gunstige omstandigheden (geen golfslag, relatief warm water, geen predatoren, etc.).

A.C. van Bruggen.